

EPSON PUVIS DE CHAVANNES

Ο ΛΙΒΥΣ

ΠΑΝΔΘΗΝΔΙΑ

ΕΤΟΣ Β'
15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1902

ΙΤΑΛΙΚΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

Η ΕΛΛΗΝΙΔΑ ΜΗΤΕΡΑ

Κρέμεται τὸ σπαθὶ κοντὰ ἔς τὴν κούνια σου, καλὸ μου,
ἀλλὰ τὸ χέρι δὲν εἶναι ποῦ τὸ σφιγγε στὴ νίκη.
Μακρὸς ὁ λάκκος π' ἀνοίξε καὶ κλεῖ τὸ γίγαντά μου.
Κάμπους, βουνά, χωρὶς αὐτὸν μάχης καπνοὶ σχεπάζουν,
ἀλλ' αὐτὸ τώρα ποῦ κοννῶ τ' ἀμέρομνο κορμίμου
αὔριο θὰ γίνῃ δύναμη που ὁ λογισμὸς κινάει,
καὶ στηθὶ ἀντίκιο θὰ στηθῇ ἔς τὲς σαῖτιδες τῆς μοίρου.
Βρέχει τὰ βέλη της αὐτῇ ἔς τὰ ὕψη τῶν ἀνδρείων,
ποῦ ἐκεῖ στημένοι στερεοὶ λάμπουν στὴ μάχη θεῖοι.
Χαρὲς καὶ πλοῦτη νὰ χαθοῦν, καὶ τὰ βασίλεια, κι ὅλα,
τίποτε δὲν εἶναι, ἂν στητῇ μὲν ἡ ψυχὴ καὶ δλόρθη.
"Ὅλα τὰ ἐρείπια γύρω της κοιτᾷ χαμογελῶντας
κι ἀνθοὶ ἔς αὐτὰ, παντοῦ κι ἄργα, βλασταίνουσι ὡς τὸν τάφο
φνιτρόνει καὶ ἔς τὸ σκότος του τοῦ Παραδείσου τ' ἀνθί.
Τοῦ κόρφου σὺ, τῆς ἀγκαλιᾶς ἀγαπημένο βᾶρος,
σπούδαζε, μὴν ἀργοπορῆς βᾶρος νὰ γίνῃς τρέμον
ἐκεῖ ποῦ οἱ χεῖμαρροι τοῦ ἐχθροῦ τρομαχτικὰ βρονχίζουσι.
Ἀλλὰ τὸ χέρι σου ζωστὸ πλά ἔς τὸ λαιμὸ μου γύρω

δὲ θάνατο τότε, ἀλλὰ ἔς αὐτὸ τ' ὀλεθροφόρο ξίφος.
 Τῆς Μοίρας ἔτο' οἱ δύνამες ὅσοι τρανὲς κ' ἂν εἶναι,
 κ' ἂν πέσης εἰς τὸν πόλεμο, μένουσι ἐκεῖνες, ὅπως
 τῆς κούνιας τὰ κινήματα ποῦ τώρα σὲ κοιμίζουσι.
 Μεγάλωσε, μεγάλωσε, μὴ δίχως μάννα μείνης.
 Θὰ ζώσῃ ἐκεῖνη τὸ σπαθὶ μὲς τὸ βυζὶ ἀποκάτου,
 κ' ἐμπρός! σημάδια καὶ σπαθί, ψυχὴ, ψυχὴ καὶ νίκη!
 Τὴν ψυχὴ μέσα μου γροικῶ τοῦ ποδητοῦ πατρός σου,
 καὶ χίλιες, χίλιες γύρω μου ξαστραφτοῦσι Ἀμαζόνες.
 Ἄνδρες, γυναῖκες εἶν, κανεῖς δὲ θὰ ρωτᾶ στή μάχη.
 Κοίτα τοὺς λάκκους! — ἀλλὰ τί μπορεῖς σὺ νὰ κοιτάξῃς;
 Ἄπειρους λάκκους, ἄπειρους γεμίζουσι οἱ νεκροὶ μας
 πέφτουσι ἐμεῖς, τὸ ἔργο μας γιὰ τὴν πατρίδα μένει,
 καὶ ἔς ὅλα ζῆ τὰ στήθη μας τούτ' ἡ πνοὴ καὶ μόνη,
 ποῦ φλόγα γίνεται φριχτὴ καθολικοῦ πολέμου,
 ποῦ κάθε γῆ καὶ θάλασσα παντοῦ περιλαβαίνει,
 ποῦ ζώνει ἐσὲ καὶ σκίσημα καὶ τῆς κουνιάς σου δίνει.
 Σκίσημα, κουνιά, μ' εὐχὴ χαρᾶς γιὰ τὸ καλὸ ποῦ θάρρη!
 Γλυκὰ κ' ἡ τύχη μου γελᾷ, γιατί ἡ στιγμή ναι τούτη
 ποῦ τ' ἀκριβὰ σου βλέφαρα σηκώνονται καὶ ἀφίχουσι
 τὸ χαμογέλιο τῆς ματιᾶς νὰ λάμψῃ, ἔς ὅλα τ' ἄλλα
 ἀβέβαιο καὶ τρεμάμενο, ἀλλ' ὄχι καὶ ἔς ἐμένα.
 Ἔλα ἔς ἐμέ, τῶν σπλάγγων μου γλυκὸ βλαστάρη θέλω
 γιὰ μὰ στιγμή γοργὰ π' αὐτὸ τὸ σπῆν νὰ μακρύνω
 θέλω τὸ μέτωπ' ὁ καπνὸς τῆς μάχης νὰ σοῦ γγίξῃ,
 πλατυὰ τὸ στήθος σου, βαθυὰ, νὰ πνέξῃ ὀλέθρου φλόγα.

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΜΑΓΝΑΔΙ

Ἦ ὄνειρο ζωντανῆς ζωῆς ἔς τὸ μυστικὸ τοῦ αἰθέρα
 μουδεῖζε ἀτάραχη Μορφή, π' ἂν κ' ἐφοροῦσε σκέπη,
 ἔλαμπε ἔς ὅλα θεϊκά, καὶ ἔς τὴν κορμιοστασιά της.
 « Ἄ, πές μου, πές μου, ἀληθινοῦ κόσμου τρισάγιο ξένη,
 ἂν ἡ καλή μου ἐσώθηκε, κ' ἂς εἶν στήν κεφαλή σου
 τὸ πρῶτο ἀπ' τῆς Παράδεισος τὰ ὀλόλαμπρα στεφάνια,
 καὶ τὸ φιλί μου, τὸ φιλί ἔς τὰ θεϊκά σου πόδια!
 Χαρὰ νὰ σκέπαζε οὐρανοῦ τὰ πέλαγα μὲ ρόδα,
 τρανώτερος πλουσιώτερος κἂν μικρὸς λόγος εἶναι
 τοῦ ἀπάνου κόσμου, που περνᾷ ἔς τὴν ἀκοὴ τοῦ ἀνθρώπου.

Πές μου ἂν ἐσώθη, κ' ἄκουσα πλασμένα στόματ' ἄγρια
 ἔς τὰ μάτια τ' ἀπλαστὰ νὰ λέν ἀκάθαρτο τὸ χιόνι.
 Ἄπ' τὴ στιγμή ποῦ κρουσε ἡ γῆ τὴν ὄψη της τοῦ κόσμου,
 ποῦ μὲ χαρὰ τὸ χράρι της θωροῦσε καὶ μ' ἀγάπη
 καὶ τῆς ἀνθρώπινης λαλιᾶς τοῦ ἐσκόρπα ὠραῖο τ' ἀνθί,
 τὸν ἔπαινο, σκληρὴ γι' αὐτὸ μ' ἐπαίδευε ὑποψία.
 Κάθε τί στέρεο τῆς ζωῆς σάλευε τότ' ἐμπρός μου,
 ὅπως τὴ νύχτα σὲ ναό, σὺν ἔτοιμο νὰ σβύσῃ
 σείεται τὸ φῶς τὸ ἀκοίμητο, τρεμουλιαστὲς σαλεύουσι
 εἰκόνες καὶ ταφόπετραις, κ' ὅλα τὰ πάντα γύρω
 ἔτοιμα φαίνονται θαρρεῖς ν' ἀφανισθοῦσι ἐμπρός σου.
 Ἄλλὰ ἡ θεά, ποῦ τώρα ἐμπρός μου ἐστήθη, θὰ ἠμπορέσῃ
 ἢ Κόλαση ἢ Παράδεισο ἔς τὰ στήθη μου νὰ στήσῃ
 τί αὐτῆ ταν ἔς τὴν ψυχὴ μου κ' εἶν σὰ σὺν κορμὶ ἡ ψυχὴ μου.
 Γνωρίζουσι τὴν ἀγνοῖα τοῦ πόθου μας οἱ μέρες,
 μέρες γεμάτες ἥλιο, νύχτες μακρὸν ἀγάπης.
 Κανεῖς ποτὲ δὲν τὸ μαθε, κανεῖς δὲ θὰ τὸ μάθη.
 Πηγὴ ταν ποῦ ἔτρεξε κρυφὰ δίχως κανέναν ἦχο.
 Ἔργα καὶ λόγια, στοχασμοὶ τρισεύγενοι καὶ ὠραῖοι,
 μελωδικὸς ἦταν ἡχὸς μὲ τῆς Μορφῆς συνόμοιος
 καὶ μὲς τὸ πλοῦτος ἔαστερο ξαγνάντενες τὸ βράδος,
 ὅπως μὲς τὰ βαθυὰ νερά τοῦ καθαροῦ πελάγου
 τὴν πέτρ' ἀκίνητη θωρεῖς μὲ χλωρασιά ντυμένη.
 Ἀνάβρουζ' ἀπ' αὐτὴν ζωὴ κ' ἐκίχλωνέ με μ' ὄση
 δύναμη ζώνει τὴν αὐτὴν τὸ χέρι τοῦ Θανάτου.
 Ἐχτόπα μέσα μ' ὁ οὐρανὸς μ' ὄσες φωνὲς κ' ἂν εἶχε,
 ἀλλ' ὡς σὺν γέμισμα της ναὸς ἡ γῆ τοῦ τάφου ἐγίνη,
 ὁ θάνατος, ὁ θάνατος, καθημερινὸς τοῦ ἀνθρώπου,
 θαῦμα ἔς τὸν κόσμον ἐφάνηκεν ἀπίστευτο καὶ νέο.
 Θλιμμέν' ἀχνίσαν γιὰ καιροῦς τῶν γυναικῶν τὰ κάλλη,
 κ' ἔκλαψ' ὁ ἀντρας κ' ἀχαμνὸς σὺν τῇ γυναῖκα ἐφάνη.
 Ἦσως τ' ἀγνωστα κόκκαλα τριγύρω της θ' ἀγιάσουν,
 Ἦσως σκουλήκια δὲ θὰ βροῦν, κ' αὐτῆ ὄσως δὲ θὰ λυώσῃ,
 Ἦσως καὶ μὲς τὸν τάφο της ὁμορφη θάνα πάντα,
 Ἦσως καὶ αἶθρο (ἀλλαλογῶ;) θὲ νᾶβγῃ ἀναστημένη.
 Ἄλλὰ γιατί τέτοια λαλῶ; Γιατὶ κ' ἂν ἔξαφν' ὅλα
 ἔς τὰ πόδια μου κατέβαιναν τῆς γῆς τὰ μεγαλεῖα,
 τὴν εὐτυχιά ἔς τὰ μάτια της μονάχα θὰ ζητοῦσα.
 Ἐάφνου ἡ Μορφή ξεσκέπασε τὸ πρόσωπο κ' ἐφάνη
 ἡ ποδητὴ γελούμενη καὶ πολυδοξαμένη.

Τ' ΑΗΔΟΝΙ ΚΑΙ ΤΟ ΓΕΡΑΚΙ

«Αγροίκησε, γεράκι, τὸ φτωχὸ τ' ἀηδόνη.
 Εἶναι στὸ χέρι σου ἡ ζωὴ μου, καθὼς εἶναι
 τὸ πέταμά μου τούτη τῆ στιγμῇ στὰ νέφη,
 ὅπου ποτὲ δὲν ἔχω φθάση. Ἄλλ' ἄκουσέ με.
 Ἄπὸ τὲς μουσικὲς γλυκὲς πηγὲς τῆς φύσης
 ἐγλυκανάβρουζ' ἓνα πνεῦμα ποῦ ἀπαντοῦσεν
 ἐν' ἄλλο ἴσια γλυκὸ στὸ στήθος μου, καὶ τοῦτο
 ἀναλύοτον σὲ τραγοῦδι, σὰν τὰ φύλλα
 τοῦ δέντρον μου, σὰν τ' ἄστρα ποῦ ἀπὸ πᾶνον ἐλάμπαν
 Μ' εὐφραине γύρω ἡ φύση, κ' ἔβγαине ἀρμονία.
 Σὲ θεωροῦσα ποῦ ἐρχόσων κατὰ μέ, κὶ ὁ φόβος
 ἀπὸ τὸ θάνασμά μου ἐστάθη νικημένος
 στὸ μεγαλόπρεπο τρεχάτο πέταμά σου
 ὅπου ἐγὼ τῶν θεῶν ἐξάνοιγα τὸ δῶρο.
 Ἄλλ' αὐτὴ τῆ στιγμῇ μέσ' ἀπὸ πλούσιο βράδος
 τὰ τραγοῦδια μου ἠθέλαν νᾶβγουν, ἀπ' τὸν πόνο
 γιὰ νὰ τριανταφυλλάκι π' ἄρπαζεν ὁ ἀγέρας.
 Καὶ τ' ἀρχινοῦσα ἐγὼ, ἐγὼ ποῦ μέσ' τὸ σκάσμα
 τῆς ἀστραπῆς γεοκοῦσα νὰ χτυπᾷ ἡ καρδιά μου
 μουλωπὸ στὸ κλωνάρι ποῦχε μόλις ἔβγη.
 Ἄφησέ με νὰ ζήσω μιὰ στιγμῇ, κὰν ὅσο
 στὸ γαληνὸ νὰ χύσω αἰθέρα καὶ 'ς τ' αὐτὶ σου
 τὸ θησαυρὸ μου. Μὴ σκοτώσης ὅ,τι πρέπει
 νὰ γεννηθῇ.» Σ' αὐτὰ τὰ λόγια τὸ γεράκι
 τ' ἄπονο νόχι του παράλυε, καὶ με τ' ἄλλο
 ἀπλωνεν ὡσὰν σπλάχνους φιλανθρώπου χέρι
 στ' ἀηδόνη, ποῦ σ' ἐκείνη τῆ στιγμῇ ἐσβύσθη.

ΣΤΟΝ ΟΡΦΕΑ

Καθὼς τὰ κύματ' ἀπειρα στὸ πέλαγο βογγῶντας
 σκόρπια ξανάστροφα γυροῦν ἀπὸ τὸ βράχο ποῦβραν,
 ὅμοια τὸ πλῆθος τ' ἀμειρο σκόρπησ' ἀπ' ἔξ' ὡς εἶδε
 μόνος ὁ Ὀρφέας νὰ γυρνᾷ χωρὶς τὴν ποθητὴ του.
 Ξανάρθαν φύση καὶ ἄνθρωποι στὴ λήθη τοῦ ἑαυτοῦ τους!

Μ' ὄψη ἀπ' τοῦ τόπου π' ἄφησε τὰ χρώματα βαμμένη,
 με βῆμ' ἀργὸ καὶ ἀστήριχτο, μόνος πατοῦσε ὁ Ψάλτης,
 μόνος σὲ δρόμο μακρονό, τὲς δάφνες ποῦ τοῦ σπειραν.
 Στέκεται ξάφρον καὶ ἀκουμπᾷ στὸ βράχο κουρασμένος.
 Πουλὶ ποῦ μόλις φαίνεται γελᾷ τὴν ἀλαλιά του
 πλούτια στὸ βράχο ἀστειρέντα σκορπῶντας τῆς φωνῆς του.
 Ποθοῦσε ν' ἀνασάνη ἐκεῖ, τὸ δρόμο ξαναπαίρνει.
 Ἄφωνος ἦταν, τοῦπεσεν ἡ λύρ' ἀπὸ τὸ χέρι
 στοῦ Ἐρέβου τῆ μπασιά, γιατί, μόλις τὸ φῶς στὰ μάτια
 τὸν ἔκρουσε, τ' αὐτιά του εὐθὺς τὰ λόγια τοῦτα ἐκροῦσαν
 «Τὸ δῶρο ἀπὸ τὸν ἅγιο τῶν Ἀθανάτων κόρφο
 χάμου 'ς τὸν κόρφο ἐπέσε τὸν ἀχαμνὸ τοῦ ἀνθρώπου,
 καὶ στέρεος πίσω ἀπ' τὸ τρανὸ τῆς τέχνης μεγαλεῖο
 ἔστεκε ὁ ἄνθρωπος μικρός, ποῦ δὲν ὑψώθη ἀντάξια·
 δὲν ἔλαβε οὐδὲ δύναμη κὰν νὰ μὴ σιρέψη ὀπίσω.
 Γυναῖκες μ' ἄγρια μάνητα θὰ πᾶν νὰ τὸν σπαράξουν,
 ἀλλ' ἡ κομμένη κεφαλὴ, ἀπὸ τῶν Ἀθανάτων
 τὴν ἀφθαρτὴ φιλόστοργη πνοὴ ζωντανεμένη,
 ἀπὸ τὰ αἵματερά νερά τοῦ Ἐβρου θ' ἀναδώση
 ἀμίμητο κὶ ἀθάνατο τὸν ὕστερο ρυθμὸ τῆς.»

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΝ ALICE WARD

Τὰ τριαντάφυλλ' αὐτά, Καλή μου, ἄχ! σὺ μὲ ἦθος
 ιδέες τα γαληνὸ στὰ πόδια σου πεσμένα,
 ἀλλ' ὡς με τῶν ἀνθιῶν τῆς τ' ἄλλο πλούσιο πλῆθος
 τῆς πατρίδας μου ἡ γῆ τ' ἀνάδωσε γιὰ σένα,
 ὅμοια γιὰ τὴν ὑγεία σου ὀλόχαρη στὸ στήθος
 τὴν ἐλπίδ' ἀναδίνει καὶ ἡ καρδιά μου ἐμένα·
 καὶ σ' ἐσὲ βλέπ' ὁ Ἀπρίλης νᾶρχεται μ' ἐκείνη
 κ' ἐδωδιαστὸ φιλλ' 'ς τὴ θύρα σου ν' ἀφίγη.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ

Μετάφρασις Γεωργίου Καλοσγούρου

Ω, Δ Η

ΕΙΣ ΤΟΝ ΦΡΑΤΤΗΝ

Τὸ ἑλληνικὸν κύμα φλοισβίζει τὴν ἀτέρμονα ἐλεγείαν, ὧ γενναῖε, ὑπὸ τὴν τροπίδα τοῦ πλοίου, ποῦ σὲ φέρει πρὸς τὴν γῆν τῶν χρυσῶν κίτρων καὶ ἡ ἄνθη, ἡ ἀνατείλασα ἀπὸ τὸ χῶμα τὸ ραντισθὲν μὲ τὴν πορφυρᾶν σπονδὴν τῶν ἰταλικῶν φλεβῶν, εὐωδιάζει τοὺς ζεφύρους, ποῦ κολπώνουν τὸ μέγα πένθιμον ἰστίον πρὸς τὸν γλυκύτατον νόστον. Οἱ λευκοὶ οἰωνοί, ἀπόστολοι τοῦ ἀπτικῆ αἰθέρος, τανύουν θλιβερὰς πτέρυγας ἐπάνω ἀπὸ τὸν σιωπηλὸν σου δρόμον καὶ οἱ δελφίνες τοῦ Σαρωνικοῦ, μεθυμένοι ἀπὸ τὰς μυστικὰς ἀρμονίας, ἀκολουθοῦν τὴν ἱερὰν πρύμνην, στεφανωμένην μὲ τοῦ Ἰλισσοῦ τὰς δάφνας. Χαῖρε, ὦ γενναῖε, ποῦ νεκρὸς φέρεις διὰ μέσου τῶν γλαυκῶν θαλασσῶν τὰ ἱερὰ μηνύματα τῶν πατρίδων.

Τῆς θαλάσσης τὰ τέκνα παρουσιάζουν τὰ ἀλίβρεκτα ὄπλα εἰς τὴν διάβασίν σου καὶ ἡ σημαία ποῦ σὲ εἶδε ἀποχαιρετῶντα τὸ φῶς ὑπὸ τὸ ἀνέμισμά της, ὑποστέλλεται πένθιμος ἐπάνω ἀπὸ τὰς ἑλληνικὰς πρύμνας, ἐνόσφ σχίζει τὸ κύμα εἰς τὴν σιωπηλὴν ἀποδημίαν καὶ ἐνόσφ χάνεται εἰς τὰ βᾶθη τῶν χρυσῶν ὄριζόντων. Διότι κανὲν ἰστίον δὲν θὰ εὐδύνη πλέον τὴν πρῶραν σου πρὸς τὰς ὠραίας ἀκτᾶς, ὅπου ἡ καρδιά σου ἐκοιμήθη διὰ παντὸς τὸν γλυκύτατον ὕπνον. Χαῖρε, ὦ γενναῖε, ποῦ νεκρὸς φέρεις ἐπὶ τῶν διαφανῶν κυμάτων, τὸν τιμιώτατον ἀρραβῶνα τῶν καρδιῶν.

Τὰ στόματα τῶν ἑλληνικῶν πυροβόλων ἐξυπνοῦν τὰς εὐγενεῖς ἠχοὺς ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἐναλίαν πομπήν, ποῦ φέρει τὴν σιωπηλὴν κάλπην, στεφανωμένην μὲ τὸ ἔαρ τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος. Αἱ σάλπιγγες χαιρετίζουν ἀπὸ τὰς ὑπερηφάνους πρῶρας τὴν βραδυποροῦσαν ὀκάδα. Ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν γεφυρῶν, ὅπου λάμπει ὁ πολεμικὸς χάλυψ, σιωπηλὰ τὰ ὄπλα χαιρετίζουν τὴν ἱερὰν διάβασιν καὶ οἱ ἄνδρες τοῦ πολέμου, νοσταλγοὶ τῶν ὠραίων θανάτων, μὲ τὸ μέτωπον ἐστραμμένον πρὸς σέ, ὦ γενναῖε, ποῦ διαβαίνει, φέρουν εὐλαβῶς τὴν χεῖρα πρὸς τοὺς κροτάφους: «Χαῖρε, ὦ ἀδελφέ, οἱ μελλοθάνατοι σὲ χαιρετίζουν!»...

Τὸ ἴδιον λιμάνι, τὸ ὁποῖον ἐναγκαλίζεται ὁ ἰοστέφανος χορὸς τῶν ἀπτικῶν ὄρεων, τὸ ἴδιον λιμάνι, τὸ ὁποῖον στεφανώνουν τὰ συντριμμένα μάρμαρα τοῦ Παρ-

θενῶνος, σ' ἐχαιρέτισε μίαν ἡμέραν, ὀδηγοῦντα τὸ ὠραῖον ἄγλημα τῆς Ἰταλιώτιδος γῆς πρὸς τὸ ἱερὸν ὀλοκαύτωμα. Τὰ ἴδια κύματα κατόπτρισαν τὸ εὐγενὲς κίνημα τῆς χειρὸς σου, ὑπὸ τὸν αἱματόχρουν χιτῶνα, τὸν ὁποῖον ἐδόξασαν οἱ ἄγῶνες. Αἱ ἴδιαι αὖραι ἔφεραν εἰς τὰ ἐλαφρὰ πτερά τῶν τὸν χαιρετισμὸν τὸν ἀντηγήσαντα τὰς θεσπεσίας ἀρμονίας τῆς ἰταλικῆς φωνῆς. Ἐπάνω εἰς τὰ ἴδια κύματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ βλέμμα σου ἔχυσε τὰς λάμπεις τῶν ἰταλικῶν ἀνατολῶν, σ' ἐχαιρέτισαμεν, ὦ γενναῖε, μίαν ἡμέραν.

Σὲ εἶδεν ἔπειτα ἡ ἐριβῶλαξ γῆ ἡ τρέφουσα τοὺς χρυσοὺς στάχους. Ὁ ξανθὸς Ἄρης ἐπέρασεν ἐπάνω ἀπὸ τοὺς εἰρηνικοὺς ἀγρούς καὶ ἡ γῆ ἠσθάνθη τὴν δίψαν τοῦ αἵματος καὶ τὰ ὄστα τὰ κοιμώμενα εἰς τοὺς σιωπηλοὺς κόλπους τῆς ἐταράχθησαν εἰς τὸ πέρασμά του. Τὰ λευκὰ ποιμνία ἔφυγαν μακρὰν καὶ τὰ βελάσματα τῶν ἀμνῶν ἐσβύσθησαν εἰς τὰς μακρυνὰς φάραγγας. Τὰ παράπονα τῶν αὐλῶν ἐλιποθύμησαν εἰς τὸ αἱματόχρουν λυκόφως καὶ τὰ ἐλαφρὰ πτερά τρομασμένα ἔσχισαν τὸν ἀέρα μακρὰν ἀπὸ τὰς φολεὰς τῶν. Ὁ ποδοβολητὸς τῶν χρομετιζόντων Ἰαπων ἔρριψε νεκροὺς τοὺς μεστοὺς στάχεις καὶ μὲ τὸ δροσόπαγον τῆς αὐγῆς ἔλαμψαν ἐπὶ τῆς πρασίνης χλόης οἱ λυχνίται τοῦ αἵματος.

Ποία πνοὴ ἐκόλπωσεν, ὦ ξένε, τὸ μέγα λατινικὸν ἰστίον, ποῦ σ' ἔφερεν ἀπὸ τὴν γῆν τῶν ἠρωϊκῶν τέκνων τοῦ Λατίου πρὸς τὰς ἀκτᾶς, ὅπου οἱ φλοῖσβοι τῶν ἑαρινῶν κυμάτων ἀντηχοῦν τὸν ἀσίγητον θρήνον τῶν ἀλυτρώτων; Ποία Μοῖρα σοῦ ἔστρωσε μὲ ἀπαλὰς χεῖρας τὴν ἀτάραχον κλίνην ἐπάνω εἰς τὴν ἐλαφρὰν γῆν, ὅπου τὸ δροσερώτερον ἄνθος τῆς ἑλληνικῆς νεότητος ἐκοιμήθη τὸν ὕπνον τῶν ὠραίων ὀνείρων; Ποιοὶ ζέφυροι ἐκύλισαν τὰ ἐλαφρὰ κύματα πρὸς τὰς ἰταλικὰς ἀκτᾶς, διὰ νὰ φέρουν τὸν τελευταῖον χαιρετισμὸν σου πρὸς τὴν γῆν ποῦ σ' ἔθρεψε μὲ τοὺς θρύλους τῆς λατινικῆς δόξης; «Χαῖρε, ὦ Ἰταλία! Ὁ οὐρανὸς ὑπὸ τὸν ὁποῖον ἐκοιμήθη ὁμοιάζει μὲ τὸν ἰδικόν σου καὶ τὸ χῶμα ὅπου ἔστρωσα τὴν κλίνην μου εὐωδιάζει ὅπως τὸ χῶμα σου καὶ τᾶστρα ποῦ λάμπουν ἐπάνω ἀπὸ τὸν ὕπνον μου σπινθηρίζουν ὅπως τᾶστρα τοῦρανοῦ σου! . . .»

Τὸ αἷμα σου ἔβροξεν, ὦ ξένε τὴν γῆν, τὴν ὁποίαν αἱ πορφυραὶ σπονδαὶ τῶν ἠρώων γονιμοποιοῦν, ἀφ' ὅτου τὸ ἄστρον τῆς ἡμέρας δολιχοδρομεῖ ἐπὶ τῶν κυανῶν αἰθέρων. Καὶ ἡ γῆ, ποῦ ἐρρόφησε τοὺς ἱεροὺς σταλαγμοὺς, σοῦ ἔγινε μητέρα. Αἱ ἀγκάλαι τῆς ἠνοιξαν πρὸς σὲ καὶ ποτὲ ἀγκάλαι μητρὸς δὲν ἔσφιξαν τόσον γλυκά, ὅπως σ' ἔσφιξαν αἱ ἰδικαί της: «Κοιμήσου, ὦ γενναῖε, εἰς τὸ νανούρισμα τῆς στοργῆς μου. Δι' ἐμὲ αἱ ἀστέριναι λάμπεις τῶν ὀφθαλμῶν σου, δι' ἐμὲ τὰ ὠραῖα μεδιάματα ποῦ σβύνουν εἰς τὸ ἄνθος τῶν χειλέων σου, δι' ἐμὲ τὸ θεσπέσιον κίνημα τῆς χειρὸς σου, δι' ἐμὲ τοῦ μετώπου σου τὸ φῶς. Δι' ἐμὲ ἡ καρδιά σου. Καὶ ἀπὸ τὸ αἷμα τῆς θὰ βᾶψω τὰ ἄνθη, τὰ ὁποῖα κάθε ἀνοιξὶν θὰ βλέπουν τὸ φῶς, προσμένοντα τὰ μέτωπα τῶν ἠρώων.

Τὸ μέγα πένθιμον ἰστίον ἐκολπίσθη τὴν ἀπὸ τοὺς ἑλληνικοὺς ζεφύρους καὶ τὰ ὀστά σου, τὰ ὁποῖα ἐλεύκανεν ἡ ἑλληνικὴ γῆ, ἐκινήθησαν νοσταλγικὰ εἰς τὴν σιωπηλὴν ἀποδημίαν. Ἄλλ' ἡ καρδιά σου κοιμάται ἀκόμη, κοιμάται διὰ παντός ὑπὸ τὴν θεσσαλικὴν χλόην. Χαῖρε, ὦ γλυκύτατε ξένε! Τὸ κῦμα τοῦ Αἰγαίου φλοισβίζει τὰς πικρὰς ἐλεγείας ὑπὸ τὴν τροπίδα τοῦ πλοίου, ποῦ σὲ φέρει πρὸς τὴν γῆν τῶν χρυσῶν κίτρων καὶ ἡ ἀνθη ἢ ἀνατείλασα ἀπὸ τὸ χῶμα τὸ ραντισθὲν μὲ τὰς πορφυρὰς σπονδὰς τοῦ ἰταλικοῦ αἵματος, εὐωδιάζει τοὺς ζεφύρους ποῦ κολπώνουν τὸ πένθιμον ἰστίον πρὸς τὸν γλυκύτατον νόστιον. Χαῖρε, ὦ γλυκύτατε ξένε! Αἱ ἐνάλιοι νόμφαι ἔλυσαν τὰς ξανθὰς κόμας ἐπάνω ἀπὸ τὴν σωρόν σου καὶ ἡ πελαγία ἠχώ ἀντιλαλεῖ τοὺς πικροὺς ἰαλέμους. Χαῖρε, ὦ γενναῖε, ποῦ νεκρὸς φέρεις, διὰ μέσου τῶν χρυσῶν θαλασσῶν, τὰ ἱερὰ μηνύματα τῶν πατρίδων!

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΡΑΤΤΗΣ

Η ΜΥΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΩΝ ΜΠΟΞΕΡ*

Τὰ πολιτικὰ γεγονότα τῆς Κίνας ἔγιναν ἀφορμὴ μελέτης τῆς Ἑταιρείας τῶν Μπόξερ, τὰς διατάξεις καὶ τὸν κανονισμόν τῆς ὁποίας ἀνεκάλυψεν ἡ μυστικὴ ἀστυνομία. Ἡ ὀνομασία αὕτη «Μπόξερ» τοῖς ἐδόθη ὑπὸ τῶν Ἄγγλων, διότι τὰ μέλη τῆς Ἑταιρείας καταγίνονται εἰς τὴν πυγμαχίαν -- box —. Καὶ μὲ τὸ ὄνομα αὐτὸ ἀποφεύγον καὶ τὴν καταδίωξιν τῶν μανδαρινῶν.

Μετὰ τὴν δυναστείαν τῶν Μίγγ, ἥτις ἀπώλεσε τὴν ἀρχὴν πρὸ τριακοσίων καὶ πλέον ἐτῶν ἐκδιωχθεῖσα ὑπὸ νέας φυλῆς, ἐγκατέστη ἡ βασιλεία τῶν Τσίγγ, τὴν ὁποίαν βαρέως φέρουν οἱ Κινέζοι, πιστοὶ πρὸς τοὺς ἀπογόνους τῆς πρώτης δυναστείας τοῦ τόπου. Ἐκ τούτου ἐγεννήθησαν μυστικαὶ εταίρειαι, ἐργαζόμεναι πρὸς ἀνατροπὴν τῶν ξένων, οἵτινες, μαζῇ μὲ τὴν ἀρχὴν, ἐσφετερίσθησαν τὰς τιμὰς, τὰς ὀφειλάς, τὰ πάντα εἰς τὴν χώραν των.

Ἄλλοτε, πρὸς διοργάνωσιν τῶν συνωμοσιῶν των, κατέφευγον οἱ Μπόξερ εἰς τὰς ζούγκλας καὶ τὰ ὄρη. Σήμερον ἔχουν εἰδικὰ οἰκῆματα, ὅπου γίνονται αἱ συνλεύσεις των ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτῶν τῶν Ἄγγλων πρακτόρων πολλάκις.

Εἰς τὴν θύραν τοῦ οἰκῆματος, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν συμβολικὴν γλῶσσαν τῶν ἐταίρων ὀνομάζεται: Ἄστυ τῶν Ἰτεῶν, ἵσταται θυρωρὸς κρατῶν ἐρυθρὰν ράβδον. Διὰ νὰ εἰσέλθῃ τις εἰς τὸ Ἄστυ τῶν Ἰτεῶν, πρέπει νὰ λάβῃ τὴν ράβδον μὲ τὰς δύο χεῖρας καὶ ν' ἀπαγγεῖλῃ τοὺς ἐπομένους στίχους:

*Κρατῶ εἰς τὰς χεῖρας μου τὴν ἐρυθρὰν ράβδον.
Εἰς τὸν δρόμον πρὸς τὸ Ἄστυ τῶν Ἰτεῶν τίποτε δὲν με
[πτοεῖ.
Μ' ἐρωτᾷς, ἀδελφέ, ποῦ ἀγαίνω
ἀνεχώρησα πολὺ ἐνωρίς, ἀλλὰ βαδίζω βραδέως.*

Καὶ πράγματι πρὸ μακροῦ χρόνου βαδίζον

* Ἐπὶ τῇ βάσει ἀρθροῦ τοῦ Léon Charpentier ἐκ τοῦ «Ἐρμού τῆς Γαλλίας»,

πρὸς τὸν σκοπὸν των, τῆς ἐξεγερσεως κατὰ τῶν Ταρτάρων.

Ὅσοι ἠθέλησαν νὰ διέλθουν τὴν θύραν χωρὶς νὰ γνωρίζουν τοὺς στίχους, ἀπεκεφαλίσθησαν, διότι οἱ νόμοι τῆς Ἑταιρείας εἶναι δρακόντειοι.

Πρῶτον εἰσέρχεται τις εἰς τὴν Αἴθουσαν τῆς Εἰλικρινείας καὶ τῆς Δικαιοσύνης, ἔπειτα εἰς τὸ Ἀληθινὸν Ἄστυ τῶν Ἰτεῶν καὶ κατόπιν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Ἀνθισμένην Σκιάδα. Ἐδῶ εὐρίσκει τὸ μέγα θυσιαστήριον καὶ ὁ ἄμβων τοῦ Σιὲν-Σάγγ ἢ Ἀρχηγοῦ.

Ἰδιαιτέρον δωμάτιον, καλούμενον Ἀγορὰ τῆς παγκοσμίου εἰρήνης, χρησιμεῖ ὡς προθάλαμος εἰς τοὺς κατηχουμένους, οἵτινες μετὰ λουτρὸν καθαριότητος, ἐνδεδυμένοι νέα φορέματα, ὀδηγοῦνται ἐνώπιον τοῦ Ἀρχηγοῦ.

Ὁ ἀνάδοχος τοῦ κατηχουμένου ἐγγυᾶται ὅτι ὁ νέος ἐταῖρος ἐπὶ τέσσαρας μῆνας δὲν θὰ ἐρίσῃ πρὸς τοὺς ἀδελφούς του, καὶ ἐπὶ τρία ἔτη δὲν θὰ παραβῇ, ἔστω καὶ ἐλαφρῶς, οὐδεμίαν τῶν 36 διατάξεων τῆς Ἑταιρείας, αἱ ὁποῖαι ἀναγινώσκονται ἐνώπιόν του γονυκλινοῦς.

Εἰς τὴν πρώτην διάταξιν, τὸ πρὸς τοὺς γονεῖς σέβας ἀναγράφεται ὡς ἡ ὑψίστη τῶν ἀρετῶν. Κατόπιν μία διάταξις λέγει ὅτι ὁ προδίδων τὸ μυστικὸν τῆς Ἑταιρείας τιμωρεῖται δι' ἀποκοπῆς τοῦ ὠτός καὶ δι' 108 ῥαβδισμῶν. Ὅλοι οἱ ἐταῖροι θεωροῦνται μεταξύ των ἀδελφοί, εἰς οἵανδήποτε καὶ ἂν ἀνήκουν τάξιν, ἄρχοντες, λόγιοι ἢ τεχνῖται.

Καὶ τότε ὅλα τὰ μέλη ἀπενθύνουν προσευχὴν πρὸς τὸν Παν-Κού, «ὅστις πρῶτος ἐχώρισε τὸν οὐρανὸν ἀπὸ τὴν γῆν».

Εἰς τὴν προσευχὴν αὐτήν, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἐταῖροι ἀπὸ κοινοῦ ὀμνύουσιν ἀδελφωσύνην μεταξύ των, καταραίνεται ὁ σκοπὸς τῆς ἐταιρείας, ἥτοι ἡ ἀνατροπὴ τῶν Τσίγγ καὶ ἡ παλινόρθωσις τῶν Μίγγ.

μωρείται δι' ἀποκοπῆς τοῦ ὠτός καὶ δι' 108 ραβδισμῶν.

Τὸ 3ον ἄρθρον διατάσσει τὴν ἀμοιβαίαν ἐκτίμησιν. Ὅλοι, ὁποῖον καὶ ἂν ἔρχονται, ὁποῖοι καὶ ἂν εἶνε, θεωροῦνται ἀδελφοί.

«Ὁ παραβάτης ἂν τύχη ν' ἀποθάνῃ εἰς ξένον τόπον, ἄς γίνῃ βορῆ τῶν τίγρεων.»

Τὸ 4ον ἄρθρον διατάσσει τὸν σεβασμὸν τῶν ἱερέων, διότι καὶ οἱ πέντε ἰδρύται ἐξ ἱερέων κατήγοντο. Ὁ παραβάτης ἄς θνήσκῃ θάνατον κακὸν καὶ ἐπώδυνον. Καὶ προσθέτει: Ὁ ἔνοχος τιμωρεῖται δι' 72 ραβδισμῶν.

Τὸ 5ον ἄρθρον ἀπαγορεύει τὸ ψεῦδος, τὴν συκοφαντίαν, τὴν μοιχείαν μεταξὺ τῶν ἑταίρων. Ὁ παραβάτης τιμωρεῖται διὰ τῆς ἀποκοπῆς τοῦ ὠτός καὶ 108 ραβδισμῶν.

Τὸ 6ον ἄρθρον λέγει: «Ἄς μὴ εἰσχωρήσῃ, ἔνεκα τοῦ κέρδους, ἡ διχονοία μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν. Ἄς μὴ λέγῃ, τὸ στόμα σου ναί, ὅταν ἡ καρδία λέγῃ ὄχι. Ὁ παραβάτης θὰ τιμωρηθῇ βεβαίως θνήσκων εἰς ξένην καὶ ἀγνωστον χώραν καὶ θὰ εὗρῃ τὸν τάφον του εἰς τὴν κοιλιαν χοίρου.»

Εἶνε γνωστὸν, ὅτι τὸ θνήσκω εἰς ξένον καὶ μάλιστα ἀγνωστον τόπον εἶνε διὰ τὸν Κινέζον ταπεινωτικόν. Ὁ τάφος εἰς τὴν κοιλιαν τοῦ χοίρου συμβολίζει ἐπίσης τὸ χαμηλὸν καὶ ταπεινόν.

Τὸ 7ον ἄρθρον ἐπιβάλλει εἰς τοὺς ἀδελφούς τὴν ἀποφυγὴν τῆς πληρωμῆς τῶν δικαιωμάτων τοῦ τελωνείου καὶ δημοτικοῦ φόρου! Ὁ προδίδων τὸν ἀδελφόν του θὰ ἀποθάνῃ διὰ πληγῶν χιλιῶν ἐγχειριδίων καὶ ἡ κεφαλὴ του θὰ χωρισθῇ τοῦ σώματος.

Τὸ 8ον ἄρθρον παραγγέλλει τὴν φιλοξενίαν μεταξὺ ἀδελφῶν. Ὁ παραβάτης δὲν θὰ εἶνε εὐτυχῆς καὶ θ' ἀποθάνῃ χωρὶς ἀπογόνους.

Μεταβαίνομεν εἰς τὸ 11ον, καθ' ὅτι τὰ 9ον καὶ 10ον ἐπαναλαμβάνουν σχεδὸν τὰ αὐτὰ. Τὸ ἄρθρον τοῦτο παραγγέλλει τὴν μεταξὺ ἀδελφῶν συνεισφορὰν διὰ τὰ ἔξοδα τῆς ταφῆς των.

Ὁ Κινέζος ἰδιαιτέρως ποθεῖ καὶ ονειρεύεται νὰ τεθῇ κατὰ τὸν θάνατον του εἰς τὸ ὠραιότατον φέρετρον. Εἰς παρρησιάζουσας χρόνους οἱ συγγενεῖς τοῦ θνήσκοντος, μὴ δυνάμενοι νὰ ἐξεύρωσι δι' αὐτὸν ἀρκετὰ πλούσιον τάφον, ἔτρωγον τὸν τεθνεῶτα, θάπτοντες αὐτὸν ἐπαξίως εἰς τὰ ἐντόσθια των. Ὁ Κινέζος πολλακίς ἐκαταριζόμενος συναποφέρει καὶ τὸ φέρετρον του, ἐκ ξύλου τῆς πατρίδος του, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου τὸν ἐπαναφέρουν νὰ ταφῇ εἰς τὴν πατρίαν γῆν. Οἱ πτωχοὶ πωλοῦνται δοῦλοι διὰ

νὰ ἀγοράσουν ὠραιὸν φέρετρον διὰ τὸν θάνατον πατέρα των.

Ὁ παραβάτης τῆς ἐντολῆς ταύτης περὶ εἰσφορᾶς πρὸς ταφὴν ἀδελφοῦ, θάπτεται εἰς ἀπομονωμένα ὄρη καὶ ἀνευ φερέτρον. Πρὸς δὲ τιμωρεῖται δι' 72 ραβδισμῶν.

Τὸ 14ον ἄρθρον, παραδόξως, παραγγέλλει τὴν συνενοχὴν εἰς μερικὰς περιπτώσεις ἂν ἔκλεψεν ἢ ἐλυτοπώλησεν ἑταῖρος, ὁ ἀδελφὸς ὀφείλει νὰ τὸν ἀποκρύψῃ ἄλλως τιμωρεῖται διὰ τοῦ ἐγχειριδίου.

Τὸ 15ον ἄρθρον ἐπιβάλλει τὴν διευκόλυνσιν πρὸς φυγὴν ἀδελφοῦ, τὸν ὁποῖον ὁ νόμος ζητεῖ νὰ φυλακίσῃ. «Ὁ παραβάτης ἄς θνήσκῃ εἰς τοὺς δρόμους. Οἱ χοῖροί ἄς τρώγουν τὸ πτώμα του καὶ ἄς μὴ ἐπανέρχεται ποτε εἰς τὸν κόσμον αὐτόν». Τοῦτο προϋποθέτει τὴν πίστιν εἰς τὴν μετεμψύχωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος ἐπανέρχεται εἰς τὸν κόσμον ὑπὸ νέαν μορφήν ἄλλ' οἱ ὁπαδοὶ τοῦ Κομφουκίου θεωροῦν γελοίαν τὴν ἀρχὴν αὐτῆν τοῦ ταισισμοῦ.

Τὸ 17ον ἄρθρον ἐπιβάλλει τὴν παράδοξον ἐγκαταλείψιν τοῦ δυστυχοῦντος ἀδελφοῦ εἰς τὴν τύχην του, διότι ἔχουν τὴν ἀρχὴν, ὅτι ἡ εὐτυχία ἢ ἡ δυστυχία τοῦ ἀνθρώπου εἶνε ἰδικὸν του ἔργον ἄλλ' ἡ διατάξις αὐτῆ ἔχει βαθέτερα τὸν λόγον της. Ὁ οὕτω ἐγκαταλειπόμενος θὰ μεταβληθῇ μετὰ θάνατον εἰς πνεῦμα νοσηρὸν, χωρὶς νὰ δυνῆθῃ νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὸν κόσμον εἰς νέον σῶμα, ὅπου θὰ ἐπεδεικνυεν ἐκ νέου τὴν ἀνικανότητά του.

Τὸ 19ον ἄρθρον ἀπαγορεύει εἰς τοὺς ἀνωτέρους νὰ δέχονται δῶρα παρὰ τῶν κατωτέρων.

Τὸ 21ον ἄρθρον ἀπαγορεύει νὰ δεινύουν εἰς τοὺς ἀμνήτους τὸν πρὸς τὸ *Ἄσιν τῶν Ἰτειῶν* δρόμον, ἥτοι τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῶν εἰς συναθροίσιν τῆς ἐταιρείας. Ὁ παραβάτης τιμωρεῖται διὰ τῆς ἀποκοπῆς καὶ τῶν δύο ὠτων καὶ δι' 108 ραβδισμῶν.

Τὸ 22ον ἄρθρον εἶνε χαρακτηριστικόν ὡς ἀπαγορεύον τὴν εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ κράτους καταγγελίαν καὶ ἐγγλήματος ἀκόμη διαπραχθέντος ὑπὸ ἀδελφοῦ. Διότι ἡ ἑταιρεία δὲν ἀναγνωρίζει τὴν δυναστείαν τῶν Τσίγγ, ξένης φυλῆς.

Τὸ 23ον ἄρθρον ἀπαγορεύει τὰς πολυχρονίους ἐχθρότητας καὶ τὴν ἐκδίχησιν.

Τὰ λοιπὰ ἄρθρα εἶνε σχεδὸν ἐπαναλήψεις τῶν προηγουμένων με ἀσημάτους παραλλαγὰς.

«Ὅφείλετε νὰ ἔχετε πάντοτε εἰς τὴν μνή-

μην σας τὰς διατάξεις ταύτας, ὅπως τὰ τέκνα σας ὦσιν εὐτυχῆ.

«Ἡ ἀρχαιότης εἶπε: Οἰκογένεια ἥτις ζῆ ἐν ἀρετῇ, αὐξάνει ἐν θεῖα χάριτι καὶ εὐλογία.»

Οἱ Μπόξερ ἔχουσι πλεῖστα σημεῖα ἀναγνωρίσεως μεταξύ των, τῶν ὁποίων θὰ ἦτο μακρὰ ἢ ἀπαρίθμησις. Εἰς πλείστας περιστάσεις τοῦ βίου, δύνανται νὰ γνωρίσουν καὶ βοηθήσουν ἀλλήλους. Ἐκάστη δὲ ἀναγνώρισις συνοδεύεται διὰ στίχων, ἀπαγγελιομένων ὑπὸ τοῦ ἑνὸς ἢ

τοῦ ἄλλου τῶν ἀδελφῶν. Οἱ στίχοι αὐτοὶ συνοδεύουν ὄλας σχεδὸν τὰς πράξεις τῶν Κινέζων εἴτε δημοσίας, εἴτε ἰδιωτικὰς. Ἡ παρασκευὴ τοῦ τεύου, ὅταν γίνεται ἐν συναθροίσει, εἶνε ἀντικείμενον τελετῆς. Καὶ ὄλαι αὐταὶ αἱ τελεταὶ εἶνε περίπλοκοι, λεπτολόγοι καὶ πλήρεις συμβολισμῶν, οἵτινες παρὰ τὸ ὠραῖον καὶ παρὰ τὴν ποίησιν, ἐνέχουν καὶ τὸ παιδαριώδες.

Ὅλαι αἱ ἐξέχουσαι διάνοια τῆς Κίνας, ὄλη ἢ ἀνωτέρα τάξις ἢ πεπαιδευμένη καὶ ἡ ἐπιλεκτος, εἶνε μέλη τῆς ἐταιρείας, ἐμπνέουσαι διαρκῶς καὶ ἀναζωπυροῦσαι τὸ μῖσος καὶ τὴν ἐχθρὰν κατὰ πάσης ξένης ἐπιρροῆς.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΔΩΡΙΚΟΣ

ΤΟ ΥΠ' ΕΝΟΙΚΙΟΝ ΒΡΕΦΟΣ

Ἡ κυρὰ Μοξ ἦτο λιαν εὐερέθιστος, ὥστε καὶ ἡ ἀπλή αὐτῆ παράκλησις τὴν ἔκαμε μανιώδη. Ὑψώσε τὴν φωνὴν της καὶ ἔθεσε τὰς ρυπαρὰς χεῖρας της ἐντὸς τῆς ρυπαρωτέρας κόμης της, ὅπως δώσῃ μεγαλειτέραν ἔκφρασιν εἰς τὴν βάνανσον εὐγνωστῆς της.

«Νὰ τ' ἀφήσω! Νὰ τ' ἀφήσω!» ἐκραύγαζε.

«Ν' ἀφήσω τὸ παιδί μου, τὸ σπλάχνο μου, τὸ μωρό μου, χάρισμα! Ἀκούστηκε ποτέ! ὄχι ὄχι δὲ σοῦ τὸ δίνω, τρελλή...! Μοῦ ἔγεινες καὶ περῆφανε τώρα! ἔ! Τὸ δικό μου μωρό θάνατι ἤσυχο μαζὺ σου! ἔ; ἔ, κυρὰ Λίτσα; θάνατι ἤσυχο! Καὶ θὰ κλαίῃ τὸ κακόμοιρο μὲ τὴ μάνα του!»

Καὶ μὲ κάθε λέξιν, τὴν ὁποίαν ἐξέφερε τὸ ἀφρισμένον στόμα της, ἐπλησίαζε τὴν Λίτσαν, καὶ ἡ ὁργὴ της ἠξάνεν. Θαρσεῖς πῶς θὰ σοῦ δώσω τὸ μωρό μου καὶ γὰρ μίαν ὥραν χωρὶς τίποτε! Ἀφοῦ μοῦ πληρώνεις καὶ τόσα λίγα! Ἐγὼ εἶμαι μία τιμημένη γυναῖκα καὶ ἂν πίνω, πίνω φρόνιμα! Εἶμαι πολὺ καλλίτερη ἀπὸ σένα μὲ τῆς μεγάλης σου ιδέας.

Ξεκουπίσου! παληκορότισσο! Δόσε μοῦ το, τρελλή, τὸ παιδί μου — δὲ σοῦ τ' ἀφίνω οὔτε ἓνα λεπτό περισσότερο, καὶ ταῦτα εἰπούσα ὤρ-

* Ἰδε σελ. 85.

μησε ν' ἀρπάξῃ τὸ δυστυχὲς βρέφος ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς Λίτσας.

Μὴν τὸ χτυπήσῃς μὴν τὸ κἀνὴς νὰ κλαίῃ, ἀνέκραξεν ἡ Λίτσα ἰκετευτικῶς πρὸς τὴν ἐξηγριωμένην μαινάδα. «Μὴ, τὸ καῦμένο! εἶναι τόσο μικρό».

Ἡ κυρὰ Μοξ τὴν ἐκύτταξεν ἀγρίως, καὶ οἱ κατακόκκινοι ὀφθαλμοὶ της ἐφαίνοντο ὡς νὰ ἐξῆλθον ἀπὸ τὰς κόγχας των.

«Νὰ τὸ χτυπήσω! καὶ δὲν ἔχω ἐγὼ τὸ δικαίωμα νὰ κάνω ὅ,τι θέλω τὸ μωρό μου; Νὰ μὴν τὸ κάνω νὰ κλαίῃ; Ἀκοῦς ἐκεῖ! Κύτταξε ἐδῶ, καὶ ἐστράφη πρὸς τοὺς συνηγμένους γείτονας.

«Αὐτὴ δὰ κ' ἂν ἦναι! εἶπε. Δὲν τὴν μέλει οὔτε γὰρ τὸν νόμο! ἀκοῦς νὰ χωρίζῃ τὸ παιδί ἀπὸ τὴ μάνα!»

Καὶ ὤρμησεν ἀλλόφρων ἤρπασε τὸ κάτισχνον μικρὸν ἐκ τῶν βραχιόνων τῆς ἀνθισταμένης Λίτσας. Ἐξύπνησεν ἀποτόμως τὸ ταλαίπωρον πλάσμα καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ τότε ἡ Μοξ ὀργισθεῖσα ἀκόμη περισσότερον τὸ ἐκίνει τόσον βιαίως, ὥστε δὲν ἠμποροῦσε τὸ δύστηνον ν' ἀναπνεύσῃ.

«Νὰ τὸ παρ' ἡ ὁργὴ τοῦ Θεοῦ, ἐφῶναξεν ἡ τρυφερὰ μητέρα, πνίξον νὰ γλυτώσω!»

Οὔτε προσέχουσα πλέον εἰς τὰς ἰκεσίας τῆς

Ἡ Λίσα ἔτρεμε σύσσωμος καὶ ἀνεστέ-
ναξε μὲ τόσον παθητικὴν ἀπελπισίαν ὥστε
τὸν ἔκαμε νὰ ἀισθανθῆ βαθεῖα τὴν λύπην
τῆς ἀτυχοῦς γυναικὸς καὶ νὰ ἐννοήσῃ ὅτι καὶ
λέξις παρηγορίας ἦτο ἐντελῶς περιττή. Ἀλλὰ
τὸ καθῆκον τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐπέβαλλε νὰ
τῆς εἶπῃ μὲ τόνον σοβαρώτερον.

«Σὺν καλῇ γυναικί, πρέπει νὰ φύγῃς ἀπ'
ἐδῶ καὶ νὰ πᾶς στὸ σπίτι σου. Ἄν σ' ἀφήσω
ἐδῶ λίγο ἀκόμη, μοῦ ὑπόσχεσαι νὰ φύγῃς
γρήγορα; Δὲν πρέπει νὰ σ' εὔρω ἐδῶ ὅταν
γυρῶ, καταλάβεις;

Ἡ Λίσα ἔνευσε καταφατικῶς.

«Καλὰ, εἶπεν ἐκεῖνος, μὲ φωνὴν παρηγο-
ρητικὴν. Σοῦ δίνω δέκα λεπτὰ προθεσμίας.
Καλὴ νύχτα. Καὶ ἀνεχώρησεν.

Ὁ ἦχος τῶν βημάτων του ἔχανετο βαθμη-
δῶν ἕως ὅτου ἐξηφανίσθη τελείως. Ὅταν
ἔμεινε μόνη ἡ Λίσα ἠγάθη ἐκ τῆς θέσεώς της
καὶ κινουσα τὸ μικρὸν εἰς τὰς ἀγκάλας της,
ἔλεγε μὲ γαμόγελο:

«Πᾶμε στὸ σπίτι μας! καὶ κατόπιν ἐπι-
θύρισε: σπίτι μας, γλυκὸ σπίτι! Ναι, μικρό
μου, ναί, ἀγάπη μου, θὰ πᾶμε στὸ σπίτι
μαζί!» Ἐβράδιζε εἰς τὸ σκότος μὲ προφύλαξιν
καὶ ἔφθασεν εἰς πλατεῖαν λιθίνην κλίμακα
κατερχομένην μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ πο-
ταμοῦ. Κατέβη μίαν πρὸς μίαν τὰς βαθμίδας·
τὰ μαῦρα νερὰ τοῦ ποταμοῦ ἐκυλίοντο ἠρεμα
πρὸ αὐτῆς. Ἐξαφνα ἔσταμάτησε. Ἦχος βα-
ρὺς ἀντήχησε διὰ τῆς ἀτμοσφαιρας σοβαρῶς
καὶ ἐπισήμως. Ὁ μέγας κώδων τοῦ Ἁγίου
Παύλου ἐσήμαινε μεσονύκτιον. Ὁ παλαιὸς
χρόνος ἀπέθανεν. «Ἴσια στὸ σπίτι μας» ἐπα-
νέλαβε μὲ τὴν ἐλπίδα ζωγραφισμένην ἐπάνω
εἰς τὰ κουρασμένα καὶ ἀπογοητευμένα τῆς
μάτια. «Ἀγάπη μου, χρυσό μου παιδάκι! Ναι,
ναί, καὶ οἱ δύο βαρεθήκαμε πλειά, εἴμαστέ
κουρασμένοι καὶ θὰ πᾶμε στὸ σπίτι μας!
Σπίτι μας, γλυκὸ μας σπίτι! Ἐμπρός!»

Καὶ ἀσπαζομένη τὸ ψυχρὸν πρόσωπον τοῦ

νεκροῦ βρέφους, ποῦ ἐκράτει εἰς τὰς ἀγκάλας
τῆς, ἐροίφθη εἰς τὸν ποταμὸν· βαθῶς μελαγ-
χολικὸς κρότος, μικρὰ πάλι, καὶ τὸ πᾶν ἐτε-
λείωσε!

Τὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ ἐκυλίοντο καὶ πάλιν
ἠρεμα καὶ μαῦρα καὶ θλιβερὰ πρὸ τῶν βαθμί-
δων, ὅπου πρὸ ὀλίγων δευτερολέπτων ἴστατο
ἡ δυστυχὴς ἐνηγκαλισμένη τὸ νεκρὸν βρέφος.
Ὁ κλητὴρ διήλθε μίαν ἀκόμη φορὰν καὶ πα-
ρητήρησεν ὅτι ἡ γυνὴ εἶχεν ἀπέλθει.

Διὰ μέσου τοῦ μαύρου πέπλου τοῦ οὐρανοῦ
ἐν ἄστρον ἐπεφάνη, ἔλαμψε πρὸς στιγμήν καὶ
πάλιν ἐχάθη εἰς τὰ νέφη. Κρότος καὶ ἦχοι
κωδῶνων ἐσήμαινον τὴν ἔναρξιν τοῦ Νέου
Ἔτους, τὴν ἑορτὴν τῆς Ἑλπίδος, τὰ γενέ-
θλια τοῦ κόσμου!

Ἀλλὰ τί ἦτο τὸ Νέον Ἔτος δι' ἐκείνην, ἡ
ὁποία μὲ λευκὸν ἀνεστραμμένον πρόσωπον καὶ
μὲ βραχιόνας περιπτύσσοντας ἐν βρέφος ἐκρα-
τεῖτο ἰσχυρῶς ἀπὸ τὸν θάνατον, καὶ ἔπλεεν,
ἔπλεεν ἐπάνω εἰς τὰ εὐρέα νῶτα τοῦ ποταμοῦ,
ἀπαρητήρητος ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἀφυ-
πνίσθησαν ἀπὸ τοὺς κώδωνας μὲ νέας ἐλπίδας,
νέας ἐμπνεύσεις, καὶ νέον χρόνον . . . δοκι-
μασιῶν!!

Ἡ Λίσα ἀπῆλθε ἀπῆλθε, καὶ ἴσως θὰ τύχῃ
συνχωρήσεως παρὰ τοῦ οὐκίττιμονος Θεοῦ, διὰ
τῆς μεσιτείας τοῦ ὑπ' ἐνοίκιον βρέφους της,
τῆς ἀναμαρτήτου μικρᾶς ψυχῆς, τὴν ὁποίαν
τόσον πολὺ ἠγάπησε καὶ ἡ ὁποία ἀπῆλθεν εἰς
τὴν γλυκεῖαν «κατοικίαν», τὴν ὁποίαν ὄνει-
ρευόμεθα, καὶ διὰ τὴν ὁποίαν προσενχόμεθα,
καὶ ὅπου πλάνητες καὶ ἀπολωλότες τοῦ κόσμου
τούτου θὰ εὔρουν τὴν ἀληθινὴν δεξιῶσιν ἐκ
τῆς ἐξορίας καὶ ἀνάπαυσιν ἀπὸ τῶν θλίψεων.
Ἀπῆλθεν εἰς τὸν ἔκλαμπρον «κόσμον» ὅπου
βασιλεύει ὁ Ὑψιστος Θεὸς ὁ εἰπών:

Προσέξτε μὴ περιφρονῆτε κανέν ἀπὸ τὰ
μικρὰ ἐκεῖνα διότι σὺς λέγω ὅτι οἱ Ἄγγελοι
τῶν βλέπων τὸ πρόσωπον τοῦ Πατρὸς μου,
ὅστις εὐρίσκεται εἰς τοὺς Οὐρανοὺς.

MARIA KORELLH

Ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ ὑπὸ Π. Φ.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΖΩΗ

Ἀριστοτέλους Κουρτίδου, Παιδικὰ Διηγήματα. — Ἀλεξάνδρου Σ. Κάσδαγλη, Πρόορις ἢ Ἐρεχθίδης. —
Δ Γε. Καμπούρογλου, Ἱστορικὸν Ἀρχεῖον Διονυσίου Ρώμα. — Ψυχάκη, Ρόδα καὶ Μῆλα.

Εἶνε ζήτημα, λέγουν, ἂν ἔχωμεν φιλολογοίαν,
ἀλλὰ δὲν εἶνε ζήτημα ὅτι παιδικὴν φιλολογοίαν
δὲν ἔχομεν. Τόσον ὀλίγοι ἀπὸ τοὺς συγγραφεῖς
καὶ τοὺς ποιητὰς μας ἐσκέφθησαν νὰ γράψουν
διὰ παιδιὰ, καὶ τόσον ὀλίγα ἔγραψαν, ὥστε καὶ
αὐτὰ τ' ἀναγνωστικὰ βιβλία τῶν μικρῶν ἑλληνο-
παίδων ἀποτελοῦνται ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἢ ἀπὸ
ξένα παιδικὰ ἀναγνώσματα κακομεταφρασμένα,
ἢ ἀπὸ ἑλληνικὰ γραμμένα διὰ μεγάλους καὶ διε-
σκευασμένα «πρὸς χρῆσιν τοῦ Δελφίνου». Θὰ ἦτο
ἀντινομία νὰ ὄνειρευθῶμεν ἀπὸ τὸρα μίαν νεοελ-
ληνικὴν παιδικὴν φιλολογοίαν ὡς ἐκείνη, ἡ ὁποία
ἀκμάζει σήμερον εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ εἰς τὴν
Ἀμερικὴν, ἢ νὰ παιτήσωμεν ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μας
παραμύθια, διηγήματα καὶ ποιήματα, ἐντυ-
φήματα μικρῶν καὶ συγχρόνως ἀπολαύσεις με-
γάλων, ὡς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔγραψαν ὁ μέγας
Ἄνδρersen, ἢ καὶ ὁ Γκριμ, ἢ κυρία Βούρνετ,
ὁ Στάιλ, ὁ Δε-Ἀμίτσι, ὁ Ρατισβὼν. Νομίζω
ὅμως, ὅτι καὶ οἱ ἰδικοί μας καλλιτέχναι τοῦ
λόγου, ἂν κατεδέχοντο νὰ καταβιάσων κά-
ποτε τὴν ἐμπνευσίαν των, ἢ μᾶλλον ἂν προσε-
πάθον νὰ τὴν ἀναβιάσων μέχρι τῆς ἀγνό-
τητος καὶ τῆς εὐαισθησίας τῆς παιδικῆς ψυ-
χῆς, καὶ νὰ φιλοτεχνήσων βιβλία ἐμπνευσμένα
καὶ προσιτὰ εἰς τὸν μικρόκοσμον, δὲν θὰ ἔκα-
μναν βέβαια ἔργον οὔτε ἀντικαλλιτεχνικὸν οὔτε
ἀντιπατριωτικόν.

Ἄλλ' οἱ ἰδικοί μας, φαίνεται, δὲν καταδέ-
χονται . . . Ὑπῆρξαν ἕως τώρα καὶ ἔξαιρέσεις:
ὁ Πάλλης, ὁ Δροσίνης, ὁ Πολέμης καὶ ἄλλοι.
Ἀλλὰ συστηματικώτερον, μὲ περισσοτέραν ἀγά-
πην, μὲ περισσοτέραν ἀφοσίωσιν καὶ διὰ τοῦτο
μὲ μεγαλητέραν ἐπιτυχίαν, ἔγραψαν διὰ παι-
διὰ ὁ μακαρίτης Βιζυηνὸς καὶ ὁ κ. Κουρτίδης.
Ἐπὶ μακρὰ ἔτη συνεργάται καὶ οἱ δύο τῆς
«Διαπλάσεως», ἀπέδειξαν σπανίαν ἰδιοφυίαν εἰς
τὸ νὰ πευθύνωνται πρὸς μικροὺς καὶ νὰ συγ-
κινῶν τὴν παιδικὴν ψυχὴν, ἐσώρρευσαν δὲ πλῆ-
θος ποιημάτων ὁ πρώτος, διηγημάτων, ἐπιστο-
λῶν καὶ ποιικίλων ἄρθρων ὁ δεύτερος, τὰ ὁποῖα

ἀπομένουν τὰ τελειότερα παιδικὰ ἔργα τῆς νη-
πιώδους μας φιλολογοίας. Εἴμπορῶ νὰ εἶπω
μάλιστα, ὅτι ὁ Βιζυηνὸς καὶ ὁ Κουρτίδης εἶνε
οἱ γενάρχοι, οἱ πρόδρομοι ἐκείνων οἱ ὁποῖοι
μέλλουν νὰ ἔλθουν καὶ νὰ ἀναπτύξουν τὸ εἶδος
καὶ νὰ συνεχίσουν τὸ ἔργον των.

Δὲν εὐρέθη ἀκόμη ἐκδότης διὰ τὰ ποιή-
ματα τοῦ Βιζυηνοῦ· εὐτυχῶς εὐρέθη διὰ τὰ
«Παιδικὰ Διηγήματα» τοῦ κ. Κουρτίδου,
καὶ εἶνε μάλιστα ἡ δευτέρα ἔκδοσις αὐτῆ, τὴν
ὁποίαν ἔχω ὑπ' ὄψει μου, ἐκ τοῦ Βιβλιοπω-
λείου τῆς Ἑστίας, μὲ ωραίας εἰκόνας τῆς Θα-
λείας Φλωρᾶ. Ἐκ τῶν διηγημάτων τοῦ τόμου
τούτου ἐν ἐδημοσιεύθη καὶ εἰς τὰ «Παναθη-
ναῖα», ὥστε οἱ ἀναγνώσται μας εἶνε εἰς θέσιν
νὰ ἐκτιμήσων ἕξ ἰδίας ἀντιλήψεως μὲ πόσῃ
τέχνῃ, μὲ πόσῃ τρυφερότητι καὶ μὲ πόσῃ
ἀφέλειαν διηγείται ὁ κ. Κουρτίδης, παιδαγωγὸς
συγχρόνως καὶ καλλιτέχνης, τὰς συγγραμμὰς
ἱστορίας του. Ἄλλως τε ὁ συγγραφεὺς τῶν «Παι-
δικῶν Διηγημάτων» γράφει σχεδὸν πρὸ εικο-
σιπενταετίας, καὶ πλείστοι ἐκ τῶν ἀναγνωσκόν-
των τὰς γραμμὰς ταύτας, — ὅπως ὁ ἴδιος ὁ
γράφων, — θὰ ἐνετύφθησαν βεβαίως κατὰ τὴν
παιδικὴν των ἡλικίαν εἰς τὰς ωραίας αὐτὰς σελί-
δας τοῦ κ. Κουρτίδου.

*

Πρόορις ἢ Ἐρεχθίδης! Βεβαίως τὸ βιβλίον
αὐτὸ δὲν εἶνε διὰ παιδιὰ, ἀλλ' ἴσως δὲν εἶνε οὔτε
διὰ μεγάλους, τοῦλάχιστον δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι
ἔχουν ὀλιγώτερον νηπιώδη τὴν ἀντίληψιν τῆς
τέχνης. Φαντασθῆτε μίαν τραγωδίαν κατὰ τὸ
ὑπόδειγμα τῶν ἀρχαίων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κα-
νόνων τοῦ Ἀριστοτέλους, — «τραγωδία μίμησις
πράξεως σπουδαίας», — μὲ γλώσσαν, ἂν ὄχι ξε-
νοφώντειον, τοῦλάχιστον ὑπερκαθαρεύουσαν,
ἀρχαϊκωτάτην καὶ ὀλωσδιόλου ἀπρόσιτον εἰς τοὺς
κοινούς τῶν θνητῶν, — μίαν τραγωδίαν τέλος
πάντων ἡ ὁποία θὰ διέφερον ἀπὸ τὴν ἀπολε-
σθεῖσαν «Πρόοριν» τοῦ Σοφοκλέους, ὀλίγον
περισσότερον ἀφ' ὅσον διαφέρουν τὰ φυσικὰ

βροίου, ἔστησε πλέον τὸν θρόνον του εἰς τὴν λαϊκὴν εὐπιστίαν. Ὁ Πανόπουλος διὰ τὸν λαὸν εἶνε πλέον τὸ τιμωρὸν πνεῦμα τῶν μεταφραστῶν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῶν ψαλτῶν τῆς τετραφώνου, εἶνε ὁ ληστής ὁ ὁποῖος θὰ πηδήσῃ εἰς τὸ Λίβερπουλ καὶ θὰ πιάσῃ τὸν Πάλλην, εἶνε ἡ νέμεσις τῶν ἀσεβῶν, εἶνε ὁ ἄγγελος τῆς

Ἀποκαλύψεως μὲ τὰ πύρινα πτερά. Τὴν δυνάμιν του δὲν τὴν ὀφείλει εἰς τοὺς βλαχοδημάχους. Τὴν ὀφείλει εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ταλαιπώρου λαοῦ. Ἐκεῖ μέσα, εἰς τὸν λαϊκὸν ἐγκέφαλον, εἶνε τὸ σπύλαιόν του τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἀνακαλέσῃ ποτὲ τὰ ἀποσπάσματα.

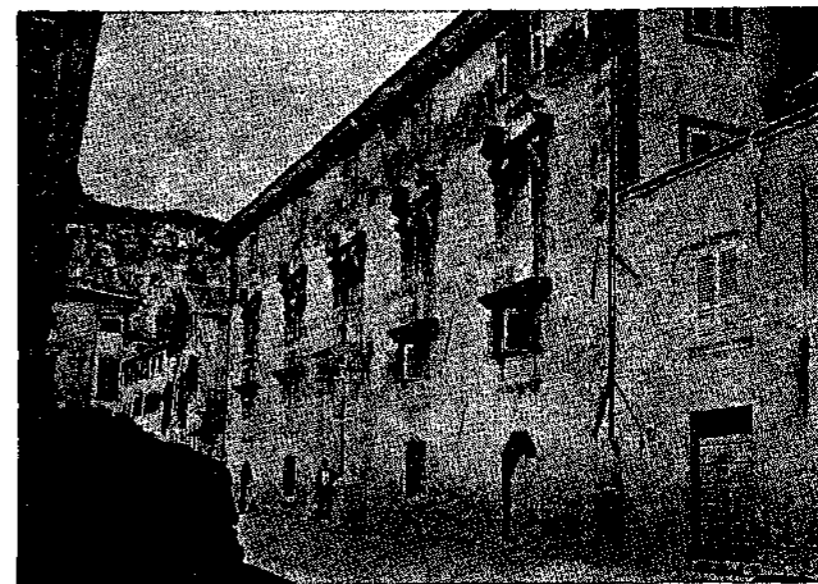
ΧΑΡΗΣ ΗΜΕΡΙΝΟΣ

Ἡ κατάθεσις τῶν στεφάνων εἰς τὸν τάφον τοῦ Σολομοῦ ἐν Ζακύνθῳ.

Τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ Σολομοῦ ἐν Ζακύνθῳ.

Ἐπιπέσεις ἐν Ζακύνθῳ. — Οἶκία Κομότητος.

ζοντα τῆς καλλιτεχνικῆς του δράσεως, ἐπιδίδεται εἰς τὴν μεγάλην κοσμηματογραφίαν καὶ τὴν προσωπογραφίαν. Δύο ἀλληγορικαὶ παραστάσεις του «Τὰ Γράμματα» καὶ «Αἱ Ἐπιστῆμαι» κοσμοῦν τὴν Σοφρόνην. Εἰς τὴν προσωπογραφίαν τὰ ἀριστα τῶν ἔργων του εἶναι ἡ εἰκὼν τοῦ Ἐμμ. Ἀγαγό, πενθεροῦ του, τῆς βασιλείου Βικτωρίας, τῆς πριγκηπίσσης τῆς Οὐαλλίας, τοῦ Πάπα Λεόντος Ἰβου, τοῦ Σαιν-Σάν καὶ ἄλλων. Ὁ Κωνσταντῖνος ἀπέθανε 57 ἐτῶν τιμώμενος παρὰ πάντων.

ΠΙΝΑΚΙΑΣ

ΠΡΟΟΔΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΝ. Ὁ ἐν Παρισίοις Ἕλληνας φωτογράφος κ. Σόλων Βάθης, πρὸ μηνῶν ἐφεύρε μέθοδον διὰ τῆς ὁποίας, χωρὶς οἰανδήποτε χρῆσιν μέσων χημικῶν, προσδίδει εἰς τὰς φωτογραφίας ὄψιν χρωματισμοῦ, ὁποῖον θὰ ἐλάβανον εἴν ἐφοτιζόντο διὰ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, διερχομένων διὰ πολυχρῶμων θέλων. Ἡ ἐφεύρεσις τοῦ κ. Βάθης δὲν εἶναι ἡ ἐγχρωμος φωτογραφία, ἡ ἀναπαράστασις δηλ. τοῦ χρωματισμοῦ τοῦ φωτογραφουμένου ἀντικειμένου. Εἶναι ἡ χρωματισμὸς δι' ἀκτίνων ἐρυθροχρῶσων ἢ ἰσοβαίων, τὰς ὁποίας δύναται νὰ εὐρεῖται ὅπως θέλη καὶ ὅπου θέλει.

Ὁ κ. Λίτμαν, μέλος τοῦ Ἰνστιτούτου, καὶ πολλοὶ σοφοί, οἵτινες ἔλαβον γνώσιν τῆς ἐφευρέσεως, ἀπεφάνθησαν, συγκαίροντες τὸν Ἕλληνα φωτογράφον, ὅτι ὁ κ. Βάθης ἀνοίγει διὰ τῆς μεθόδου ταύτης νέον δρόμον εἰς τὴν φωτογραφίαν.

Ὁ κ. Βάθης ἀποστέλλει συλλογὴν τοιαύτων φωτογραφιῶν πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα τοῦ ὁποίου ἔχει τὴν τιμὴν νὰ ᾖ φωτογράφος ἐν Παρισίοις.

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Ἡ Α. Β. Υ. ὁ πρίγκηψ Νικόλαος ἐμνηστεύθη ἐν Παρισίοις τὴν Μ. Δούκισσαν Ἑλένην, θυγατέρα τοῦ Μ. Δούκους τῆς Ρωσίας Βλαδимиρου.

Ἡ Διεύθυνσις τῶν «Παναθηναίων» καταθέτει εὐσεβάστως τὰς εὐχὰς τῆς.

Οἱ πρῶτοι ἑλληνικοὶ στίχοι τοὺς ὁποίους ἔγραψεν ὁ Σολωμὸς κατὰ τὸν Σπ. Τριχοῦνην, φίλον τοῦ ποιητοῦ, εἶναι ἡ «Ξανθοῦλα»:

*Τὴν εἶδα τὴν Ξανθοῦλα
Τὴν εἶδα, ὅταν ἀργά
Ἐκίησε ἡ βαρκούλα
Νὰ πάγ' ἔς τὴν ξημεριά.*

Οἱ στίχοι οὗτοι ἀμέσως κατέκτησαν τὴν ἀγάπην τῶν Ζακυνθίων, οἱ ὁποῖοι μίαν ἐσπέραν μετέβησαν καὶ τοὺς ἔβαλον ἐν χορῷ ὑπὸ τὰ παραθύρα τοῦ Σολωμοῦ.

Ἐπιτροπὴ ἐξ Ἰταλίας ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Βελλίνι, δημάρχου τῆς πόλεως Φόρλι, ἐξετέλεσε τὸ πένθιμον ἔργον τῆς ἀνακομιδῆς εἰς τὴν γενέτειραν πόλιν του, τῶν λειψάνων τοῦ φιλέλληνος Ἰταλοῦ βουλευτοῦ Φράτσι, φονευθέντος ἐν Δομοκῷ κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον.

Εἰς τὰ λείψανα τοῦ γενναίου Ἰταλοῦ ἀπεδόθησαν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τιμαὶ συνταγματάρχου.

Πλείστοι στέφανοι κατετέθησαν ἐν Πειραιεὶ ἐπὶ τῆς λάρνακος, ἥτις περιεῖχε τὰ ὀστά, καὶ διάφοροι προσφωνήσεις ἔγειναν πρὸς τὸν ἀποδημόντα λείψαντα τοῦ Φιλέλληνος. Ἡ τελετὴ ἦτο συγκινητικωτάτη. Ἡ στιγ-

μὴ καθ' ἣν τὸ ἰταλικὸν πλοῖον, μὲ μεσίσιον τὴν σημαίαν, ἀπῆρε τοῦ λιμένος Πειραιῶς. ἦτο ἐκτάκτως θλιβερά.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ο ΜΕΤΑΑΛΛΕΥΤΙΚΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ καὶ αἱ ἄλλαι τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Ἀνδρέου Κορδέλλα. Ἐν Ἀθήναις, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1902.

ΕΚΤΗ ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ τῶν ἐν τῷ Ῥοδεῖῳ Ἀθηνῶν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1901—1902. πεπραγμένων. Ἐν Ἀθήναις, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1902.

ΧΕΡΤΣΒΕΡΓ' ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κατὰ μετάφρασιν Π. Καρολίδου. Τόμος δεύτερος, τεῦχος τρίτον. [Βιβλιοθήκη Μαρσέλη ἀριθ. τεύχ. 171.] Ἐν Ἀθήναις, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1902.

ΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΛΘΟΜΙΑΝΣΙΝ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΑΙ ΤΑΡΑΧΑΙ, ὑπὸ Ἰωάννου Π. Καρδαμάτη. Ἐν Ἀθήναις, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1902.

ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ τοῦ διοικ. συμβουλίου τοῦ νοσοκομείου τῶν παιδῶν ἡ Ἁγία Σοφία περὶ τῶν πεπραγμένων τῶν ἐτῶν 1900—1901. Ἐν Ἀθήναις, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1702.

ΕΚΘΕΣΙΣ τῶν πεπραγμένων ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις Μουσικοῦ καὶ Δραματικοῦ Συλλόγου ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1900 μέχρι 31 Αὐγούστου 1901. Ἐν Ἀθήναις, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1902.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ὑπὸ Δ. Π. Παξιμάδα (Ἀθήναι 1902 τυπογρ. Ἀνέστη Κωνσταντινίδου).

ΜΑΞΙΜΟΣ Δ. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ, συμβολὴ εἰς τὴν Κρητικὴν ἱστορίαν Ἀθήναι 1902 τυπογρ. Ν. Ταρσοπούλου.

VIGILIA DI NOZZE. Carne di Guglielmo Felice Damiani (Morbergo 1902).

ΤΟ ΔΕΝΔΡΟΝ ὑπὸ Δ. Π. Γρηγοριάδου (Σύλλογος πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων).

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΠΑΟΥΣΙΟΥ ὑπὸ Ἀντωνίου Μάτσει (Σύλλογος πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων).

ΠΕΡΙ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ ἐπὶ ἐκπολιτικῆν καὶ οἰκονομικῆν ἔποιν ὑπὸ Παντιᾶ Μ. Καράλη (Ἀθήναι 1902 τυπογρ. Γ. Σ. Βλαστοῦ).

ΛΕΞΙΚΟΝ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ, ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ (Ἀθήναι 1902 ἐκδόται Μπέκ καὶ Μπάρι, 1ον, 2ον καὶ 3ον φυλλάδιον, ἕκαστον φυλλάδιον λεπτὰ 80).

Οἱ κ. Μπέκ καὶ Μπάρι ἀνέλαβον τὴν ἐκδοσιν συμπληρώματος τοῦ Ἑγκυκλοπαιδικοῦ λεξικοῦ τοῦ δημοσιευθέντος μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1883 καὶ 1898. Τὸ συμπλήρωμα θὰ περιλάβῃ τὰ νεώτερα συμβάντα, τὰς τελευταίας ἀπογραφὰς τοῦ πληθυσμοῦ, τὰς νεωτάτας ἀνακαλύψεις καὶ ἐφευρέσεις, ἀρθρα παραλειφθέντα ἐν τῷ κυρίῳ ἔργῳ, διόρθωσιν ἐσφαλμένων καὶ βίους καὶ ἔργα συγχομένων Ἑλλήνων.

Η ΑΓΙΑ ΠΟΛΙΣ ὑπὸ Σ. Π. Λοβέρδου. (Ἀθήναι 1902 ἐκδότης Ἰωάννης Δ. Κολλάρος, βιβλιοπωλεῖον τῆς Ἑστίας σχ. 16ον σελ. 110 δρ. 1.50).

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Εἰς τὸ 40ον τεῦχος:

σελ. 102, στήλη β' στίχος β' ἀντὶ τοῦ Σολωμοῦ μαρ γράφει: τῆς Συλλογῆς μας.

σελ. 105, στήλη β'. στίχ. 36 ἀντὶ δύναμι γράφει: δοκιμή.

σελ. 109 στήλη α' στίχ. 17 ἀντὶ συνείδησι γράφει: συνείδηση.

σελ. 113 στήλη β. στίχ. 7 ἀντὶ διακρίνει γράφει: μᾶς διακρίνει.